

Forskning – basal

Utviklingen av basal kreftforskning fra 1954 til idag

RADHIST

Radiumhospitalets
historielag

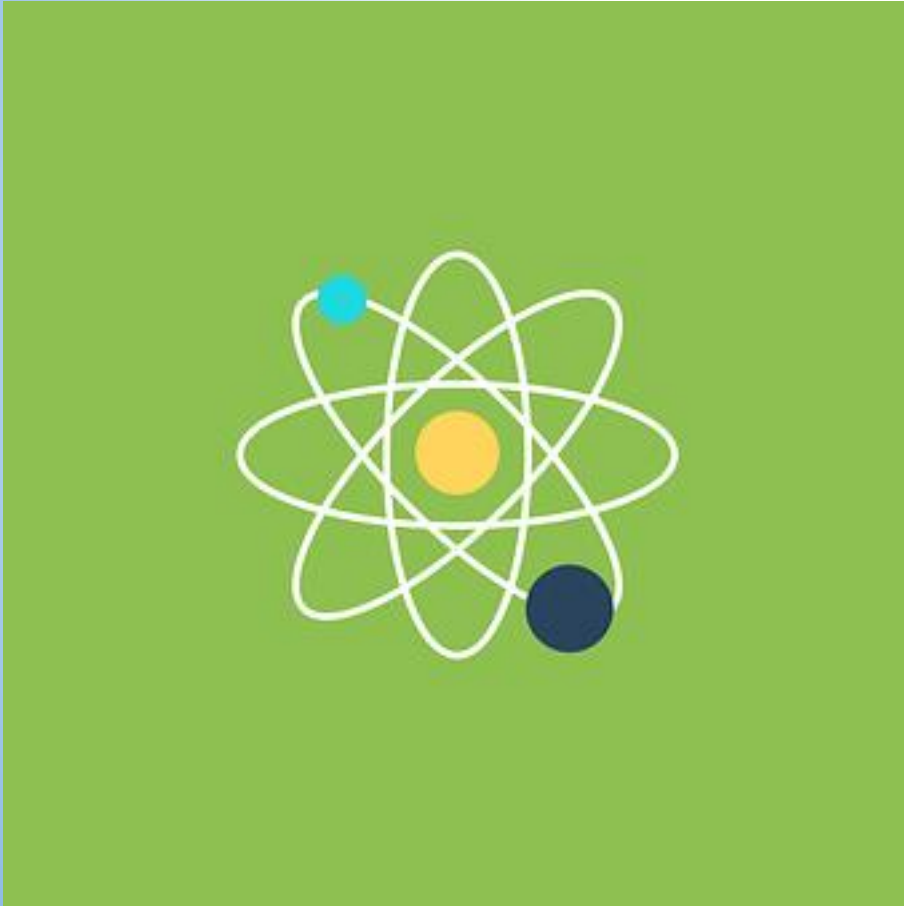
Ideen om kreftforskningssenter

Dr Reidar Eker
Direktør 1947- 1977

- Ideen om et forskningsinstitutt ved Radiumhospitalet ble unnfanget og iverksatt av direktør Reidar Eker. Like etter 2. verdenskrig var det lite kunnskap om hvilke molekylære mekanismer som var årsaken til kreft og som drev utviklingen av de forskjellige kreftformene. Denne forståelsen er nødvendig for å kunne forhindre kreft og for å angripe kreftcellene ved å utnytte deres svakheter. Eker lanserte ideen om en tverrfaglig satsing i kreftforskning, der kunnskap innen grunnleggende fag som biokjemi, biofysikk og genetikk skulle utnyttes parallelt med patologi og klinisk medisin. I 1954 ble Norsk Hydros Institutt for Kreftforskning åpnet, og det fikk stor betydning for norsk kreftforskning i årene som fulgte.

Strålerelatert forskning

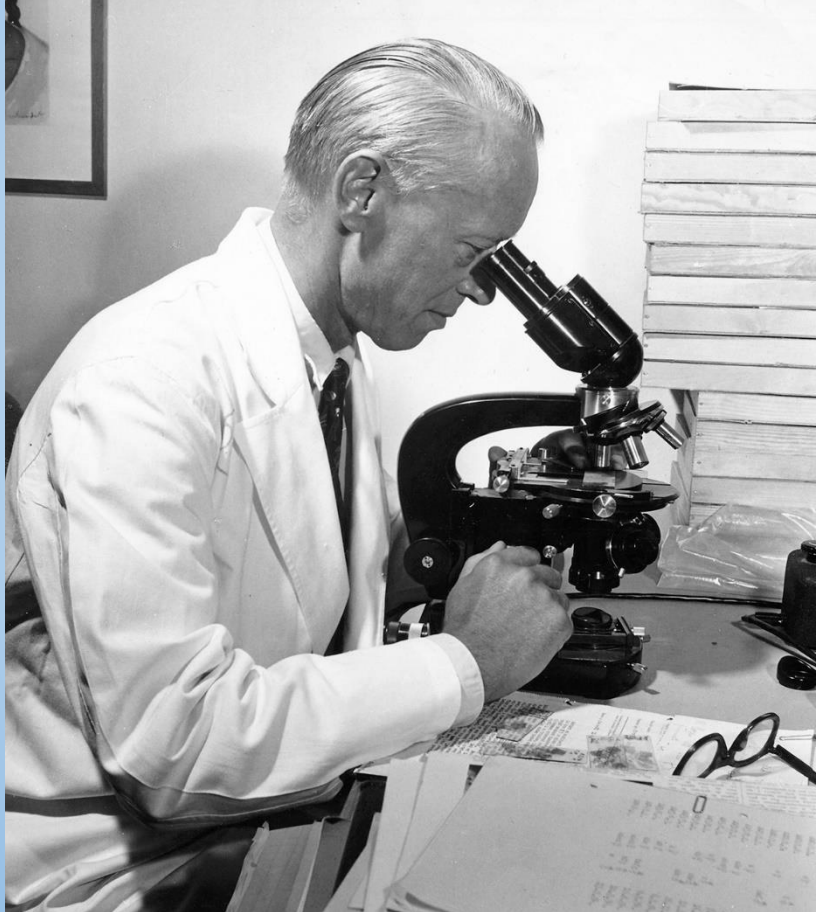
- Instituttet ble organisert med forskjellige avdelinger, hver med egne spesialinteresser og med vide fullmakter til å drive den forskningen de selv mente var mest relevant og som de behersket best. Den behandlingsformen som preget Radiumhospitalet helt fra starten av, nemlig bruk av ioniserende stråling (stråleterapi), ble det viktigste satsingsområdet for forskning også de første årene. Hovedinteressen var å undersøke hvordan stråling vekselvirker med levende vev og best kunne anvendes til å stoppe vekst av kreftceller.

Nye forskningsfelt

- Etter som årene gikk, ble flere avdelinger og flere forskningsfelt inkludert, som vevsdyrkning, immunologi, tumorbiologi og yrkesbetinget kreft, og fra 1980-tallet molekylærbiologi. Det ble ganske tidlig klart at ideen om et tverrfaglig forskningsmiljø rundt kreftproblematikken og i nær kontakt med klinikken var meget god og viste seg å være meget fruktbar.

Fra grunnforskning til klinikk

- Helt fra starten av var det enighet om at Instituttet i stor grad skulle stå for kreftrelatert grunnforskning, altså forskning som skulle avdekke de fundamentale mekanismene som stod bak dannelsen av kreft, av hvilke molekyler det er som holder en kreftcelle i live og som står for dens ondartete og asosiale oppførsel. Gjennom en slik tilnærming har verdens kreftforskere deltatt i et samarbeid som har gjort banebrytende oppdagelser av en lang rekke helt nye fenomener som danner grunnlaget for nye behandlingsformer.

Fremragende forskning

- Instituttet tiltrakk seg fremragende forskere som etter hvert markerte seg blant de fremste i Norge og også i utlandet. Landets fremste og bredeste kreftforskingsmiljø ble etablert på Radiumhospitalet. På grunn av sin høye kompetanse klarte Instituttets forskere å sikre seg eksterne forskningsbevilgninger og de ble etter hvert belønnet med forskningspriser som gjorde at Instituttet ble lagt merke til. Både Anders Jahres pris, Kong Olav Vs kreftforskningspris, Fridtjof Nansens pris og Stiansens biomedisinske pris ble tildelt forskere ved Instituttet. Mange av Instituttets forskere er innvalgt som medlemmer av nasjonale og internasjonale vitenskapsakademier og foreninger.

Forskningsstøtte og universitetstilknytning

- Eksterne forskningsbevilgninger kom i første rekke fra Landsforeningen mot Kreft og Norges Forskningsråd, men også fra internasjonale fond og bidragsytere. Instituttets forskere ble ansatt i bistillinger som professor ved universitetene i Oslo, Trondheim og i Tromsø og tiltrakk seg derigjennom unge forskningstalenter fra disse universitetene. Studenter som skulle ta mastergrader og doktorgrader, strømmet til Instituttet og mange av dem ble engasjert for videre forskning ved Instituttet eller ved sykehuset

Samarbeid med klinikken

- Det bør spesielt nevnes at mange ansatte ved de kliniske avdelingene fikk erfaring med forskningsmetodikk og teknologi ved å arbeide ved Instituttet i lengre perioder, gjerne som del av et doktorgradsarbeid. Dette fremmet utveksling av kompetanse og kunnskap mellom grunnforskningsmiljøene og de kliniske forskerne. Klinikerne kunne formidle hvilke utfordringer de møtte under sitt arbeid med pasienter og Instituttets ekspertise kunne bidra med ideer om hvordan problemene kunne løses.

Nytt forskningsbygg

- Instituttets suksess gjorde at størrelsen økte og det ble etter hvert vanskelig å få plass til all den ønskete forskningsaktiviteten. Behovet for mer plass og et eget forskningsbygg trengte seg fram på 1980- og 90-tallet. Jan Vincents Johannesen var en visjonær direktør for Radiumhospitalet som stod for et stort framskritt for Instituttet. Han var også pådriver for å få realisert et nytt forskningsbygg som stod ferdig i 2009.